

48 óra a világban, a hazában és a megyében

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

**HAJDÚ-
BIHARI**

XIV. ÉVFOLYAM
33. SZÁM

ÁRA: 1,80 FORINT

1987. II. 9.,
HÉTFŐ

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Cél: a lakosság szolgálata

A debreceni városi tanács elmúlt heti ülésén fogadták el a tanácsi hatósági munka színvonalának emeléséről, egyszerűsítéséről és korszerűsítéséről szóló beszámolót. Ebben elhangzott — többek között —, hogy a vb-hivatal ügyfélszolgálati irodája jelenleg a lakosság részére általános tevékenységet fejt ki és közreműködik a belső szervezeti egységek feladatainak ellátásában. Az ügyfélszolgálati irodát naponta két-háromszázán keresik fel. Eves szinten hat-hétezzer ügyben intézkednek és mintegy kétezer hatósági bizonyítványt adnak ki. Az utóbbi években elérték azt, hogy egyes lakossági ügyeket harminc nap helyett három, nyolc, illetve tizenöt nap alatt is elintézzék.

A hatósági ügyek elbírálásánál az ügyintézési határidő megtartása a korábbiakhoz képest fokozatosan javult. Az esetleges határidő-túllépések általában a bonyolultabb ügyek, kisajátítási és építészeti ügyekben fordulnak elő.

A vb-hivatal által hozott határozatok ellen 1985-ben, valamint 1986-ban október 20-ig, 24, a megyei városi tanács vb szakigazgatási szerveivel, illetve a felülvizsgálati eljárás során hozott határozatok ellen kilenc ügyészi óvás és más intézkedés érkezett. A debreceni szakigazgatási szervek jelentősen tá-

mogatják a területükhöz tartozó 11 nagyközségi tanács hatósági munkáját. A lakásügyekkel való foglalkozás továbbra is nagy felelősséget és megterhelést ró a lakásügyi osztály dolgozóira. A megfelelő közhangulat biztosítása, valamint a társadalmi igazságosság érdekében a jövőben is támaszkodnak a lakásügyi társadalmi bizottság munkájára, az üzemek javaslataira, segítségére. A jobb lakás-gazdálkodással a hatodik ötéves tervben felépített 3863 új lakással 6595 igényt tudott a lakásügyi bizottság kielégíteni.

A kisajátítási eljárások nagy része — a korábbi évekhez hasonlóan — a telekalakításhoz, illetve az állami beruházásból épülő lakóépületekhez szükséges területekre vonatkozik. 1986-ban megkezdődött a Tócsa II. ütem beépítéséhez szükséges területek kisajátítása. Figyelembe vették a jogos köz- és magánérdekeket, és ennek értelmében kártalanították az ügyfeleket.

Tovább javult az építési, igazgatási, hatósági tevékenység. Az erőfeszítések ellenére gyakoriak az engedélyezett tervtől történő eltérések. Ezeknél az építkezéseknél a jövőben gyorsítani és szigorítani kell a büntető eljárást, a jogerős határozatok végrehajtását.

Az ipari és kereskedelmi ügyek intézésében alapvető változást hozott, hogy külön osztállyá szerveződött az ipari, a kereskedelmi és a mezőgazdasági csoport. Az 1985. és az 1986. évben összesen 3026 árelenőrzést tartottak, s ennek során 2704 esetben kezdeményezték eljárást a vevők károsításáért. Az egészségügy területén mind jobban előtérbe kerülő feladatként jelentkezik a szociálpolitikai munka, de különösen a nyugdíjasok és az egyedülálló emberek helyzetének javítása. Az egyes juttatásokat, szolgáltatásokat még jobban hozzá kell igazítani a tényleges ráforduláshoz.

A gyámügyi munkában egyre inkább meghatározóvá válik az ifjúságvédelmi tevékenység. Ezt bizonyítja a különösen vesélyeztetett kiskorúakkal kapcsolatos intézkedések emelkedő száma. Problémát jelent, hogy az egyes gyámhatósági ügyek intézése gyakran elhúzódik, s hogy nincs kellő összhang az ifjúságvédelemben érintett szervek között.

A tanácsi dolgozók hatósági munkájáról összességében megállapítható, hogy minden területen javul, a fejlődés jelei érzékelhetők. Az apparátus tagjai igyekeznek olyan munkát végezni, hogy a lakosságban minél jobb értéktétele alakuljon ki a tanácsi munkáról.

W. Gy.

Hazaérkezett Libanonból a magyar pártdelegáció

Pénteken befejeződött a Libanoni Kommunista Párt V. kongresszusa. A kongresszuson a libanoni testvérpárt meghívására magyar pártdelegáció is részt vett, amelyet Sikula György, az MSZMP KB tagja, az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Bizottságának első titkára vezetett. A delegáció tagja volt Bessenyei Zoltán, az MSZMP KB munkatársa.

A február 2-6-a között tanácskozó kongresszuson felszólalt Sikula György is. A delegáció február 7-én hazaérkezett.

Marjai József Belgiumba utazott

Marjai József, a Minisztertanács elnökhelyettese vasárnap hivatalos látogatásra Brüsszelbe utazott. A kormány elnökhelyettese a belga fővárosban megbeszéléseket folytat a belga kormány tagjaival, valamint az Európai Gazdasági Közösség Bizottságának vezetőivel. A Ferihegyi repülőtéren Marjai Józsefet a belga királyság budapesti nagykövete búcsúztatta. (MTI)

Műszakban hét végén HÚSIPARI VÁLLALAT

Azok az emlékezetes januári kemény napok nem kerültek el a Hajdú-Bihar Megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalatot sem. A „hideg napok” számláját több mint 900 ezer forint értékű kár terheli. Ezért is szerveznek pótműszakokat a hétvégeken. A február 7-i pótműszak már a harmadik volt. Összesen mintegy 90 ÁHV-s dolgozó vett részt a hét végi munkákban, ideértve a szállítást és a rakatári kiadást is. Az elmúlt hét végén a hűszárazítóműgyártásban, a zsírcsomagolásban, a faggyúolvasztásban és a bélosztályozásban teljesítettek műszakot azok a dolgozók, akiknek korábban kiadták a szabadnapot, a vállalati gazdasági munkaközösségeknek tagjai, és a vágóüzemek, ők egyébként társadalmi munkát végeztek. Az állatforgalmi és húsipari vállalat február 28-ra teljesen pótolja a kiesést.

JÁRMŰJAVÍTÓ

A MÁV Járműjavító Üzemének másfél-két napjába kerültek a minuszok minuszai. Mindent egybevéve 30-32 teherkocsi felújításával maradtak el. Ezt pótlandó két kommunista műszakot szerveztek a debreceni üzemben. De emellett úgy dolgoznak, hogy naponta egy-két kocsival többet „gyógyítanak meg”, s így módon fokozatosan hozzájárulnak a kiesést. Egy-egy „gyógyítás” egyébként teljes felújítást jelent a kerékesztergálástól az utolsó csavar beszereléséig. A fővizsga után pedig a teherkocsi még öt évig üzemképes. Az elmúlt hét szombatján is dolgoztak a vgm-k a járműjavítóban.

Összekapcsolódott a Szozuz és a Mir

Moszkva, 1987. február 8. jóból álló űrkomplexum (MTI) — Vasárnap korán hajnalban (moszkvai idő szerint 2 óra 28 perckor) összekapcsolódott a Szozuz TM-2 űrhajó és a Mir Progressz-27 űrkomplexum.

Az összekapcsolás és a hermetikus zárás ellenőrzését követően a Szozuz TM-2 űrhajó, Jurij Romanyenko és Alekszandr Lavejkin átmentek az éppen egy éve működő Mir űrállomásra. Az űrkomplexum berendezései normálisan működnek.

Űrhajósok most először repülnek Szozuz TM típusú űrhajóval. Pilóta nélküli változatát 1986 májusában próbálták ki remek eredménytel és ezt követően döntöttek alkalmazásáról. Az új típus felszerelték automatikus megközelítő és összekapcsoló berendezéssel is. Ez a szerkezet végezte vasárnap hajnalban az űrhajó összekapcsolását a Mir űrállomásból és a Progressz-27 teherűrhajóval.

Vízvezetékek rekonstrukciója Debrecen belvárosában

Kiszabadítják az elhasznált vezetéseket

Terelőtáblák, szalagok jelzik Debrecenben, a Rózsa és Zamenhof utcában, hogy újabb vízvezetékek rekonstrukciója vált szükségessé a belvárosban. A Vízmű és Gyógyfürdő Vállalat építési osztálya, illetve csatornahálózati üzemé végzi a munkálatokat. Terv szerint haladnak, sőt a mostoha időjárás dacára igyekeznek meggyorsítani — nagyobb gépesítéssel és hatékonyabb munkával — a vízvezetékek cseréjét. Ezt az első ütemben tervezett felújítást március 10-re szeretnék befejezni.

A második ütemben a Tóthfalusi tér és a

Sas utca (vagyis a Csapó-saroktól a Kossuth utca sarkáig) burkolatát bontják föl, hogy az elhasznált (1910-ben elhelyezett) öntöttvas vízvezetékeket újakra cseréljék ki. E területen a rekonstrukció határideje április 30. Utána az aszfaltburkolatot is felújítják. A két nagyobb munkán kívül már folyik egy hasonló korszerűsítés a Kossuth utca mindkét oldalán. A színház felőli oldalon két szakaszban helyeznek el új vezetéseket. Ez a rekonstrukció egyébként a Kossuth utcán hamarosan megvalósuló tróvilvonal miatt vált szükségessé.

A felújítások „epicentruma”

Az első ütem munkálatait március 10-re kívánják befejezni

(Fotó: Iklódy János)

48 óra a világban, a hazában és a megyében

A Közgazdasági Társaság gyűlése

Szombaton tartotta VIII. tisztújító közgyűlését a Magyar Közgazdasági Társaság. A mintegy félezer küldött részvételével, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében megtartott tanácskozáson jelent volt **Berecz Frigyes**, a Minisztertanács elnökhelyettese és **Láng István**, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára is.

A közgyűlést **Csikós-Nagy Béla**, a társaság elnöke nyitotta meg, majd **Garamvölgyi Károly** főtitkár fűzött szövegi kiegészítést az elmúlt öt évben végzett munkát értékelő választmányi beszámolóhoz, amelyet írásban megkaptak a küldöttek.

A tanácskozás résztvevői ezután két írásban kötött elmondott tanulmányhoz kapcsolódó előadást hallgattak meg. Elsőként a közgazdaságtudományok és a közgazdasági feladatok megoldásában betöltött szerepét elemző tanulmány társszerzője, **Nyers Rezső**, az MTA Közgazdaságtudományi Intézetének tudományos tanácsadójának elmondta elgondolatait.

Simai Mihály, az MTA Világgazdasági Kutatóintézetének igazgatóhelyettese a közgazdaságok magyar társadalomban elfoglalt helyzetét elemző tanulmányához fűzött megjegyzéseket.

A vitában elsőként **Berecz Frigyes** emelkedett szólásra.

Előjáróban az MSZMP Központi Bizottsága és a Minisztertanács nevében köszöntötte a közgyűlés résztvevőit, majd gazdasági helyzetünket elemezte. Emlékeztetett a KSH nemrégiben közzétett jelentésére, amely a tavalyi tervteljesítés adatait tartalmazta. Kiemelte, hogy az elmaradás nemcsak az elmúlt évi gyengébb teljesítmény következménye, hiszen tavaly az előző évek, sőt évtizedek megoldatlan gondjai is fokozottan éreztették hatásukat.

— Bár a gazdaság helyzete ma valóban nagyon nehéz, nem vagyunk a csőd közelében — hangsúlyozta. — Vannak erőforrás-tartalékok a termelésben — pénz, áru, munkaidőalap formájában —, van devizatartalékunk, áruellátásunk továbbra is kiegyensúlyozott. És bár ezt a gondok gyakran elfedik, vannak eredményesen működő, dinamikus fejlődő termelési alágazatok, vállalatok, szövetkezetek és sikeres beruházások is.

— Való igaz azonban, hogy nem viselhetünk el következmények nélkül még egy olyan évet, mint amilyen 1986 volt. Ezért még az idén érzékelhető fordulatot kell elérnünk a gazdaság-

dásban. Valami gyökeresen újszerű gazdaságpolitikára nincs sem lehetőségünk, sem szükségünk, a fordulatot a gazdaságpolitika, a kormányunk, a gazdálkodók magatartás és az egyéni cselekvés összhangjának megteremtésével várhatjuk — mondta többek között.

A miniszterelnök-helyettes beszédét követően többben is hozzászóltak az elhangzottakhoz s az írásos dokumentumokhoz.

A közgyűlés határozott alapszabályának módosításáról, egyebek között arról, hogy ezután a magyar érdekeltségű vegyes vállalatok és a magyarországi székhelyű külföldi vállalatok is tagjai lehetnek a társaságnak. Ezután kitüntetések adtak át, kiemelkedő munkásságuk elismeréseként nyolcan Közgazdasági Díjat, tizenhárom pedig a Széchenyi István-éreméremet kaptak.

A közgyűlés végzetül megválasztotta a Magyar Közgazdasági Társaság új választmányát, amely sorai között megválasztotta vezető tisztségviselőit. A társaság elnöke ismét **Csikós-Nagy Béla**, az új főtitkár **Kemenes Ernő**. Országos titkárrá **Szabó Imrét** választották új-já, a tudományos titkár tiszteit pedig **Tarafás Imre** tölti be. (MTI)

Magyar-osztrák szakszervezeti tanácskozás

Gáspár Sándornak, a SZOT elnökének és **Anton Benyának**, az Osztrák Szakszervezeti Szövetség (ÖGB) elnökének vezetésével, a két szervezet között kialakított rendszeres munkakapcsolat keretében, február 6-án és 7-én Bécsben tanácskoztak a SZOT és az ÖGB titkársága.

A SZOT és az ÖGB vezetői tájékoztatták egymást a két ország politikai és gazdasági helyzetéről, a dolgozók élet- és munkakörülményeinek alakulásáról, a szakszervezeteknek a dolgozók érdekében folytatott tevékenységéről, a további feladatokról.

A baráti légkörű eszmecsere a résztvevők nagyra értékelték a magyar és az osztrák szakszervezetek közötti sokoldalú kapcsolatokat, és megállapodtak a további együttműködésben. Véleményt cseréltek a nemzetközi szakszervezeti mozgalom időszerű kérdéseiről, Európa dolgozói és szakszervezeteit foglalkoztató kérdésekről is. Hangsúlyozták az egymás véleményének, érveinek, állásfoglalásainak jobb megismerését szolgáló szakszervezetek közötti párbeszéd szükségességét. (MTI)

FEBRUÁRIUS

A Csizió (vagyis a csillagászati tudományok rövid és értelmes leírása) szerint bolygók járunk. A Nap tíz óra hosszat világít, az éjszaka tizennégy óra hosszat uralkodik. A Nap a Halak jegyében lép. Mit tanácsos még tudnunk az új esztendő eme második hónapjáról? Például, hogy óvakodjunk a „hidegleléstől, favágásra, ganéhorlásra” bátran vállalkozunk, szerezzünk egy „jó bókódó” magunknak, s ha egy mód van rá, vágassunk magunkon eret. Azután „nem jó a lábat orvosolni, tűzben dolgozni; jó egyházi személyeket, bírakat, tanácsbelieket és egyéb tisztben lévő személyeket megkeresni; jó nősnülni, feleséget az urával megbékéltetni, italt, orvosságot és pilulákat venni, házat venni és eladni, éjszakra vándorolni, új ruhába öltözni, borotválkozni; jó sebet gyógyítani, halászni, vízben építeni, vízben járni, fát ültetni, örökséget venni és eladni. Ez a jegy vizes, nedves és hideg időt ad nekünk, jó mégis futni.”

Tudjuk, hogy február minden negyedik esztendőben szökőév. A Csizió rövid és tömör magyarázatot ad erre is. Tehát: a szökőévben 366 nap van, illetve egy kicsivel kevesebb. „Ama hat órát a bölcsek megtartják négy esztendőig, ez tesz 24 órát, ezek pedig egy egész napot tesznek. Ennekokért minden negyedik esztendőhöz egy-egy napot adnak, amelyért egy nappal hosszabb más esztendőnél.” Ha nem tennék ezt a bölcsek, akkor például 732 év leforgása alatt karácsony napja nyár közepére esne, Keresztelő Szent János napja tél közepére, s jó néhány ünnep öt esztendőnként egy napot kézne. Tudnivaló meg, hogy a Halak jegyében született fiúgyermeknek, ha például csütörtökön születik „a kereskedéshez nem lesz szerencséje”. Az e hónapban született leányok — így mondja a Csizió — 83 esztendőskorukban „kornyadoznak” és 90 esztendőskorukban halnak meg!

Energiafogyasztás-korlátozás Romániában

Februárban és márciusban Romániában államtanácsi rendelettel korlátozzák a közületi és a háztartási energiafelhasználást. A rendelet érvényesítésére szigorú szankciókat foganatosítanak azokkal szemben, akik túllépek a fogyasztási normáknak.

A rendelet értelmében februárban és márciusban az eddiginél 20 százalékkal kevesebb gázt használhatnak fel a lakások fűtésére és melegvíz-szolgáltatására. Ennek megfelelően korlátozzák a távfűtőművek gázellátását is. Februárban és márciusban a lakosság számára juttatott háztartási elektromos áram 20 százalé-

lékkel kevesebb lesz az eddiginél.

A rendelet melléklete ismerteti a lakások nagysága és a családok létszáma szerinti havi mennyiségi keretet, amelynek túllépését a következőképpen szankcionálják: gázfogyasztásból 1-5 százalékos túllépés esetén a tarifa 1500 lej 1000 köbméterenként, 5-10 százalékos túllépés esetén 3000 lej 1000 köbméterenként, plusz figyelmeztetés. Ha a figyelmeztetés után a fogyasztás 10 százalékkal meghaladja a normát, akkor időszakosan megszakítják a szolgáltatást, ha ismételt előfordul, kikapcsolják.

Felmentés, kinevezés a Munkásörsegnél

Czinege Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese **Nagy György** munkásörvezőrnagyot, a Munkásörsegség országos parancsnokának első helyettesét — **Dósa István** munkásörvezőrnagyot nyugállományba vonulása

miatt — érdemeinek elismerésével felmentette beosztásából. A Munkásörsegség országos parancsnokának első helyettesévé **Dósa István** munkásörvezőrnagyot nevezte ki. (MTI)

Új szovjet miniszterelnök-helyettes

Moszkva, 1987. február 7. (MTI) — A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöksége kinevezte **Borisz Tolsztiht** a szovjet minisztertanács elnökhelyettesévé, valamint a Tudomány és Műszaki Állami Bizottság elnökévé.

Elődje **Gurij Marcsuk** volt, akit nemrég a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának elnökévé választottak.

Borisz Tolsztiht 50 éves, orosz nemzetiségű. A vörönyezsi egyetemen végzett, elnyerte a műszaki tudományok doktora címet. Szakmai pályafutását tervező mérnökként kezdte, később üzemi főmérnökként, majd nagyvállalati vezérigazgatóként dolgozott. 1985-től pedig a szovjet elektronikai ipari miniszter helyettese volt. 1970 óta tagja a Szovjetunió Kommunista Pártjának.

ÜGYELET

Bár a hétvégén újra havazott, ez nem okozott fennakadást a vasúti forgalomban, a téli menetrend szerint közlekedtek a vonatok. Hasonlóképpen alakult a helyzet a Közúti Igazgatóság vonalain. Szombaton a vasárnap 38 munkagép dolgozott, letolták a havat a fűtákról, csupán az alsórendű utakat kell még tisztítani — tájékoztatót az igazgatóság ügykezelése vasárnap délután.

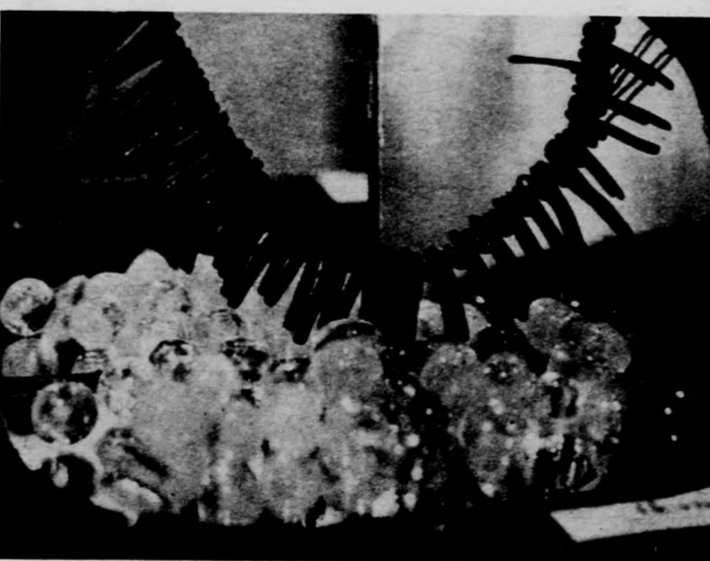
A kisebb havazás, a csúszóssá vált utak miatt azonban a Hajdú-Volán megyei és távolsági járatok 5-10 perces késéssel közlekedtek. Komolyabb zavar keletkezett Debrecenben, a 29A jelzésű autóbusz vasárnap 8.40-10.05 között nem tudta szállítani az utasokat, mivel a Déli sori vasúti kereszteződésben egy teherkocsi kitért. Ezért a Hajdú-Volán az utasok elvezetését kéri. A MAV szakemberei 10 óra szabadidővel tették az utat, a hétvégén zavarmentesen közlekedtek.

A rendőrség és a Titász ügykezelése csöndes, nyugodt hétfőről számolt be.

A tűzoltóknak is mindössze háromszor kellett kivonulniuk. Szombaton 16.11-kor a debreceni Kincseshegy u. 6. számhoz hívták ki őket, ahol kisebb ké-

nyéltűz ütött ki. Ezt rövid időn belül elfojtották. A kár csekély. Vasárnap délutánig kétszer léptek akcióba: a Bartók Béla úti kórház műtőjének lemeztetőjéről takarították el a havat, nehogy beáztson. A Bem tér 7. szám alatt egy áruháztól távolították el nagyobb mennyiségű havat, hogy a tető be ne törjön.

A mentők e hétvégén sem pihenhettek: vasárnap reggel Hajdúszoboszlóra riasztották őket, ahol valószínűleg családi vita hevében — surkolás történt. Sajnos, az incidens egy halálos áldozatot követelt. Vasárnap délután viszont tömeges balesetnek vonult ki. A debreceni Köztemető bejáratánál a trólira való felszállás közben öt utast (négy felnőttet s egy gyermeket) ért áramütés. Szerencsére csak könnyebb sérüléssel, a sző, az öt utast 24 óra megfigyelés alá helyezték a kórházban. Vasárnap délután Debrecenben, a Gízella és Rigó utca kereszteződésében ütközött össze két személygépkocsi. Ezenkívül nyolc esetben sérült asszonyt szállítottak be a mentők. Őrám viszont, hogy a hét végén az átlagosnál (10-15-nél) több szülő nő, szám szerint huszonekötöt vittek a szülészeti osztályra.

Kövek, kontrasztok: fekete-féher

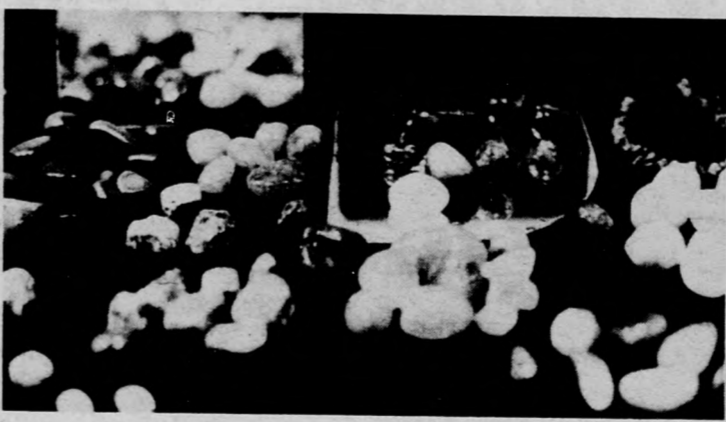
A legősibb sárközi gyöngygallér Harmónia...

GYÖNGYÖK, DRÁGAKÖVEK

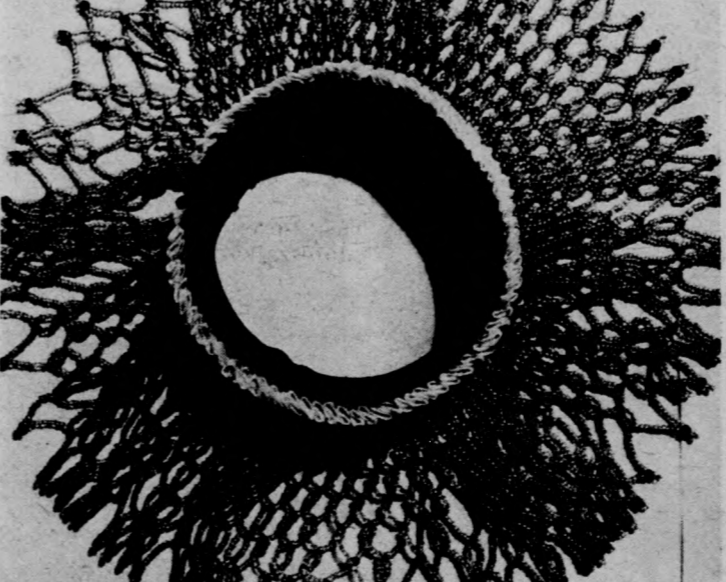
Achát, amazonit, ametiszt, akvamarin, borostyán, citrin, cölesztin, csaróit, füstkvarc, fluorit, fuxit, gagát, gránát, hegyikristály, holdkő, howlith, hyalit, jáspis, kalcedon, karneol, korall, krizokoll, krizopráz, kunzit, kvarc, labradorit, lapis lazuli, malachit, markazit, moldavit, nefrit, nemesopál, obszidián, oliván, ónix, pirit, rodokrozit, rodonit, rózsakvarc, rubin, rutil, smaragd, spektrolit, szodalit, tigriszem, topáz, turmalin, türkiz, zoisit: néhány drágakő neve a sok százból; velük dolgozik **Pálkás László** drágakőcsiszoló.

„A gyöngy a viselője számára. Elárulja, hogy a viselője lány vagy asszony, fiatal vagy öreg, szegény vagy tehetősebb. Árulkodik tudásról, ügyességről, sőt fortélyos asszonyi trükkök hordozója is. Beszél nemzetről, nemzetiségről, békésebb vagy baljósabb időről, amikor hordták vagy amikor nem volt miért felvenni. Oly sokféle módon lehet fűzni a pici üveggyöngyöt, hogy a variációk leírásával több kötetet lehetne megírni: így vall szakmájáról, hivatásáról **Fehér Anna** gyöngyfűző, a népművészet ifjú mestere.

A két művész, a két mester a Kőlcsey Művelődési Központban mutatja be ékszerait, láncait.

Választék: drágakőből

Körgallér

(Fotó: Iklódy János)

Az abakusztól a memóriáig

Nagy sikerrel zárult az Újkerti Általános Művelődési Központ úttörőházának Az abakusztól a memóriáig című kiállításához kapcsolódó pályázata. Kiemelkedő eredményt értek el a következő tanulók.

Középiskolás korosztály: 1. Szilágyi Péter (Debrecen, KLTE Gyakorló Gimnázium), 2. Bondár Tamás (Berettyóújfalú, Arany János Gimnázium).

Általános iskolás korosztály: 1. Priskin Gyula (Debrecen, ÚÁMK), 2. Eötvös Levente, 3. Pere Zsolt (Debrecen, ÚÁMK).

Különdíjat kapott csoportmunkájáért a Neumann János Számítástechnikai Szakkör (Debrecen, Bocskai István Általános Iskola). Oklevelet kaptak: Balázs Gábor (Debrecen, Gyengénlátók Általános Iskolája), Csizmadia Géza (Debrecen, KLTE Gyakorló Általános Iskola), Jakab Sándor (Debrecen, ÚÁMK), Kovács Zoltán (Debrecen, Új Élet Parki Általános Iskola), Mizsei László (Debrecen, Gyengénlátók Általános Iskolája), Sudár Sándor (Debrecen, Hatvani István Általános Iskola).

Szig

Valószínűleg szági idős orvostestvérénél való találkozáskor volt az öreg doyenje, koreográfus-miniszterelnöknek elhasznált Asztaltársam díszvacsorán, elbeszélgetni a bolygató egykőpányról, amely felvilágosító állami rendelet törvény színgátolni, beszúrkenteni a szesz Sajnos, harbiak korántsem konynak, mint tetés önmagá nevelőmunkát, kozásait. Kitélt égetett szesz szünetelték a v rekkel azonban közölték, ma tömeges mére így aztán a h tanyákban kif állami vagy le tenőzött ma piacra került, fogyasztás ren károsodást, sőt A finn szel állomásokat le utazó feketék Csak hogy az rendőrök, ható nem engedték a becsempésze rosba vezető alapon megmaradt a drág nyira áhított mindjárt ott a ben bevedelték ájulásba torkol sőt, gyakran nagy mennyisé

Elszaporodtak vetett erőszakú helyekről mind tűrhetlenebbé jának helyzeti büntetéssel, oldani ezt a k a többi égető. Együtt kell alk az egészségügy laxia (megelőz i jelentős e kell számolni. Finnországban kellett lépni, cs nít az alkoholi zott hatósági lag mindent el niája, hogy m menti előadója ugyanaz a szer dom volt. Ére zett az általa rendszabályok kozva választó

— Az ember győzni, külön keiket sem isme Amikor ez lunk még nem

Egymil postaf

A Magyar Po összesen egymil tot — a tavalyi 30 százalékkal t dít a postaforgatások javításá tahivatalokban e hész, sokszor munkájának kö

Február 9-től, jes kapacitással székesfehérvári feldolgozóüzem, ország jelentő postaforgalmát le. A levélfeldo kivételével telje tették, automatiz üzemet. A csakn lió forintos ber év alatt készült Regia Építőipari vitelezésében. Kö litőszalagok, a gépek könnyítik A nehéz levélzs lapkötegeket, emberi beavat kü osztják különböző rende lyeik szerint. A kafolyamatot szá zérli, melyet a tott elő. A még vélfeldolgozó au amely további 20 rintba kerül — csak egy év mű megvásárolni, m deti beruházási é re már nem futo

Szigor és meggyőzés

Valószínűleg már nem él az a finnországi idős orvos, akivel Lahtiban, Pécs testvérvárosában ismerkedtem meg egy hivatalos találkozó során. Nem is akarja volt az öreg úr, hanem a városi tanácsdoyenje, Korelnöke, aki valamikor egészségügyi-miniszterként küzdött az északi országban elharapózott alkoholizmus ellen. Asztaltársam volt a tiszteletünkre adott diszvacsorán, és módomban állt hosszasan elbeszélgetni vele az egész ország felbolygató egykori nagy antialkoholista kampányáról, amely gyakorlatilag egészségügyi felvilágosító munkából, és hivatalos állami rendeletekből állt, amelyekkel a törvény szigorával is igyekeztek meggátolni, beszüntetni vagy legalábbis csökkenteni a szeszfogyasztást.

Sajnos, hamar kiderült, hogy ez utóbbiak korántsem bizonyultak olyan hatékonyak, mint várták. Az erőszak, a büntetés önmagában sohasem pótolja a nevelőmunkát, a ráhatás emberi vonatkozásait. Kitalálták például a boltokból az égetett szeszes italokat, egyszerűen megszüntették a vodka árusítását. Az embekekkel azonban csak a tiltó rendelkezést köztölték, magyarázatával — legalábbis tömeges méretekben — adósok maradtak. Így aztán a házi úton, a falvakban, erdei tanyákon kifőzött vodka megkerülve az állami vagy legalábbis az állam által ellenőrzött magánkereskedelmet, a feketepiacra került, mérgezdárga áron, és a mohó fogyasztás rengeteg bajt, egészségügyi károsodást, sőt gyors halált okozott.

A finn szesztestvérek reggelenként az állomásokat lepték el, és a vidékéről betűzőkkel vitték meg az „árut”. Csakhogy az állomásokon ott voltak a rendőrök, hatósági szeszellenőrök is, és nem engedték kivinni a vasúti területre a becses pézsett tőmény alkoholt. A városba vezető kapukat lezárták, mindenkit alaposan megmotoztak. Egyetlen módja maradt a drága áron megvásárolt, és annyira áhított szesz elfogyasztásának, hogy mindjárt ott az állomás mellékhegységében bevedelték. Lett is aztán hadd el hadd, áuláslába torkolló lerészegedés, rosszullet, sőt, gyakran halált is okozott a hirtelen nagy mennyiségben elfogyasztott vodka.

Elszaporodtak az ittas állapotban elkövetett erőszakos cselekedetek, a munkahelyekről mind többen hiányoztak, mind túrhétetlenebbé vált az iszákosok családjának helyzete is. Bebizonyosodott, hogy büntetéssel, tiltásokkal nem lehet megoldani ezt a kérdést sem, csak úgy, mint a többi égető társadalmi gondot sem. Együtt kell alkalmazni a tiltást, a büntetést, az egészségügyi felvilágosítást, a profilaxiát (megelőzést) eszközeit, és még így is jelentős elhúzóással, visszacsékekkel kell számolni.

Finnszágban drámai módon vissza kellett lépni, csökkenteni, sőt, megszüntetni az alkoholizmus visszaszorítására hozott hatósági rendeleteket, és gyakorlatilag mindent előlőrül kezdeni. A sors írniája, hogy mind a két irányzat parlamenti előadója — mint illetékes miniszter, ugyanaz a személy —, lahti asztalszomszédom volt. Érdeklődésemre, hogy mit értett az általa kidolgozott alkohollelensz szabályok visszavonásakor, elgondolkozva válaszolt:

— Az embereket mindenről meg kell győzni, különben saját, személyes érdekeiket sem ismerik fel.

Amikor ez a beszélgetés lezajlott, nálunk még nem volt annyira súlyos az al-

koholizmus, legalábbis kevesen tartották annak. Talán ott is hagyta volna a hallgatóság azt a szónokot, aki fő témaként az alkoholizmus veszélyességéről beszélt volna. Csak hát az elmúlt negyedszázadban nálunk is sokat romlott a helyzet. Az alkoholizmus valósággal népbetegséggé vált. Kivívtuk a világszerte gyanús értékű minősítést. Morbus hungaricus alatt már régen az alkoholizmust értjük, a csaknem teljesen leküzdött tuberkulózis helyett. Az egészségügyi kormányzati szervek, az orvosársadalom régóta igyekszik közügygét tenni az alkoholizmus elleni küzdelmet, de nem is tagadja, hogy csupán a szép, meggyőző szó nem old meg semmit.

Nálunk éppen megfordított a helyzet: messze vagyunk még attól, hogy drákói rendszabályokról beszéljünk, az alkoholista a mi szóhasználatunkban beteg, gyámoltásra szoruló beteg embernek számít. A vonatkozó törvények, törvényerejű rendeletek alig hatnak, nincs bennük elrettentő erő. Nagyfára például szinte protekcióval jut be még az is, aki önként kéri beutalását. Nevelésesen olcsó és majdnemhogy minden következmény nélküli a kórházakban alkalmazott elvonókúra, a kijózanító állomások tevékenysége. Évek kellettek, amíg végre megszületett a bolti szeszárúsítást korlátozó úgynevezett „kilenc órai rendelet”, de még mindig sok a kivétel; végül is aki nem tud megenni a reggeli alkohol nélkül, úgy kis előrelátással meg mindig beszerezheti a reggeli felesleget.

A legfontosabb most az, hogy a munkahelyekre vonatkozó eltiltásokkal valóban betartsák. Nemcsak az elit üzemekben, nemcsak ott, ahol már hagyományai vannak az alkoholszondázásnak, hanem ahol most kell először alkalmazni, ahol bizony morognak az üzem vezetők, munkásai és alkalmazottjai a szondázás miatt. Szándékosan rangsoroltam az első helyre a vezetőket és az alkalmazottakat. Ma már nagyon sok alkohol lecsurog a tisztviselők, irodisták, sőt a vezetők torkán is. Sokkal könnyebb elfogadtatni a kisebb besorozásúakkal, a gyár zömét alkotó fizikaiakkal a szondázást, az ivástilalmat ott, ahol az igazgató is megszondázható, ahol az irodákban sem isznak, ha vendéget fogadnak, ha a főnök névnapját ünneplik. A határozott intézkedés, a vezetők jó példája, önmegtartóztatása, a sokoldalú, alapos meggyőző szó segít elkerülni a drákói — tehát minden bizonnyal hatástalan — rendelkezések bevezetését. Nem kell agyúval lőni a verebre, de a felvilágosító szóval sem megyünk sokra, ha nem támasztjuk alá hatósági intézkedésekkel a fegyelem megkövetelésével, a fegyelmzés eszközeivel.

Megfigyeltem, hogy az alkoholizmusról szóló előadások, cikkek általában csak a szorosabban vett termelés területére vonatkoznak, pedig a problémák orrénél sokkal szélesebb. Ne igyon az üzemi munkás, ne okozzon balesetet, ne gyártson sejtelt, ne késlekedjen, tartsa a határidőt, mutasson jó példát a munkásutánpótlásnak. De ne igyon a pedagógus sem, az egészségügyi káder sem, a szállítómunkás sem, a szolgáltatásból is származni kell az alkoholt. Józanul kell gondozni, etetni az állatállományt, tiszta fej kell a kertészetben végzendő munkához is. Az élet minden területén kell a rend, a józanág, a felvilágosító jó szóval párosított szigor és törvénytisztelet.

Vasvári Ferenc

ELTELT EGY HÉT

„Adj békét, uram!”

Témákban tallózva latolgatom: mely nap, mely esemény emelkedik a többi fölé az elmúlt héten. Legfrissebben kettő is él bennem. Az egyik a debreceni városi tanács döntése, amely szerint módosították az ügyfélfogadási rendet. Bölcsek elhatározták. Mert ha a hivatali jobban igazodik az ügyes-bajos dolgaikat intézők idejéhez — újabb, erősebb vár védi a munkaidő- alapot. Ez pedig szerfölött kívánatos mai gazdasági helyzetünkben: minél több órát, percet kell a hatékonyabban teljesített szolgálataiban állítanunk, s minél kevesebb kilépőt szabad kiállítanunk a hivatalos ügyintézés miatt elkérezkedőknek.

Természetesen a felfogadási rend rugalmasságával együtt kell hogy járjon a hivatali dolgozók gyors, pontos és udvarias munkája. De az ügyfelek is intézhető állapotban vigyék magukkal papírjaikat, s ne feledjék, hogy az udvarias és megértő magatartás követelménye rájuk is vonatkozik. „Adj békét, uram!” Ilyetén közös platformon hamarabb hunynak ki a békétlenség, a türelmetlenség szikrái, melyek bizony gyakorta fölizzanak. Mi több, olykor lángba is borítják a hangulatot. Ezt elkerülnö, először önmagunkban kell békét teremtenünk. Ami mindjárt könnyebb, ha szem előtt tartjuk, hogy a hivatalnoknak be is kell vásárolnia, el kell

menni a Patyolatba, a szerves vízbe, a szülői értekezletre; ő is bevásárol, s bosszankodik, ha nem kapja meg azt, amit keres; lakásában is elromlik a televízió, csöpög a csap; az ő gyereke is kap rossz jegyet az iskolában; ő sem mentes a munkahelyi vagy családi problémáktól. Mindez természetesen nem adhat felmentést a munka alól senkinek...

A másik élelken bennem élő múlt heti esemény a téli vásár első hulláma. El is öntötte a boltokat. S mivel e napokban volt a legszelebb az áruskálá, tülekedettoladott a „kedves” vevők némelyike, nem kímélve sem vásárlótársait, sem az eladókat. Egy-két üzletből családottan fordultam ki, oldalamban kemény könyöknyomokkal, fülemben durva kiszólásokkal. Már-már bennem is guggolásra kezdte kényszeríteni a belső békét az elégedetlenség, a csalódottság, a harag. De nem, ezt engedni nem szabad! Annál is inkább, mivel a boltok igyekeztek minél nagyobb választékkal kielégíteni vásárlóikat. Ami mindenképpen dicséretes. Lévnemegyei összkereskedelmünknek gyönyörűbb oldala a ruha, de főképp a cipőállítás. (Ézért is örültem, hogy Hajdúbozsórményben ruházati kisáruház nyílt szerdán.) Mindenekfölött azonban az elmúlt hét — de nyugodt szívvel tágíthatjuk az időhátrékokat — legjelentősebb eseménye mégiscsak a XI.

országos békekonzferencia volt. Mintegy megelőzésül, olvasztásul egy lehetséges „atomtélnek”. Nemrég olvastam ugyanis, hogy a tudósok kiszámították: egy 10 ezer megatonnás összecsapás nyomán napszaktól függetlenül majd teljes sötétség borulna a megtámadott területre, s a hőmérséklet kb. minusz 40 fokra süllyedne. Ezt nevezik atomtélnek. Számításai szerint egy év is beletelne, mire az eredeti fény- és hőmérsékleti viszonyok helyreállnának. Ép elméjű ember ilyen (cél)ok) szolgálatába nem állítja tudását, akaratát!

„Adj békét, uram!” Ezért is véstem magamba a békekonzferencián elhangzottakból, hogy a világ minden szegletét meg kell szabadítani az atomfegyverektől. S a magyar békeomzalomtamt az a Varsói Szerződés és politikai tanácskozási tületének budapesti ülésén is elhangzott) álljon ki a katonai tömbök nélküli Európa megteremtése mellett. Ezúton is mindkét cél mellett leteszem a voksom!

S az újabb USA-beli atomrobbantás hírénel szívesebben olvastam a múlt héten, hogy építőanyag-szaküzletet, négy új autókubos segélyállomást adtak át, új profilt kezdett a Debreceni Úvegipari Szövetkezet, s modernizálta a konzervgyár. Mert ezek emberi hírek. A békének, a jövőnek szólnak.

Sz. Tamás Tibor

Akikkel találkoztunk

Az eladó

Sokszor szidjuk mostanság a kereskedelmet, a dicséret ritka, mint a fehér holló. Mintha elveszett volna a bizalom az árusítók szemből. A téli vásár kezdetén ritka nagy rohamban állják a sarat.

A Kossuth utca sarkán lévő Kisáruház — amit a szakmában csak a „tíznek” neveznek — reggeltől estig tele van vásárlóval. Elsősorban a konfekcióipari termékek iránt nőtt meg a kereslet. Az üzlet dolgozói mindennap folyamatosan pótolják az árukészletet. Így az esetleg később „ébredő” vásárló is talál néhány keresett, kurrens árucikket.

Benda Jánosné nem most kezdte a szakmát. Amikor kerestem, éppen egy fiatal hölgyre segít fel a kiválasztott télikabátot. Kicsit figyelem a munkáját. Semmi mesterkéltség nincs benne. Ő hívja fel a vásárló figyelmét arra, hogy elég lenne egy kisebb darab is a választott áruból, mert kicsit „lóg” a háta. A vevő örömmel konstatálja, hogy itt jól bánnak vele, és igaz, kölcsönös parolázás nélkül, de létrejött az üzlet. A bolt forgalma kétezer forinttal gyarapodott.

— Mióta dolgozik a ruházati szakmában? — Tizenkét éve. Nem új feladat előttem a kereskedelem, mert előtte sokáig az élelmiszeriparban dolgoztam. 1950-ben kezdtem. Vidéken dolgoztam különböző helyeken. Amikor már a gyerekek is cseperedni kezdtek, akkor helyezték a férjemet Debrecenbe. Így kerültem a ruházati iparba. Nagyon sok változások ment át a kereskedelem az elmúlt közel négy évtized alatt. Elsősorban nagyobb az árukészlet, az emberek életszínvonala is emelkedett. Ma már van miből vásárolni. Mi legalábbis ezt érezzük, hiszen a bolt állandóan tele van vásárlóval.

— Mennyiben jelent más feladatot az élelmiszer-kereskedelem, mint a mostani munkája?

— Semmiben. Itt is foglalkozni kell a vevővel, meg ott is. Meg kell nyerni a vásárlót magunknak. Sok boltban nem szívesen mennék én sem, mert unott arccal, beszélgető eladóval találkozom. Az a véleményem, hogy az ilyen ember nem szívóbb dolgozik. Talán azt sem tudja, hogy mit ajánljon a szemben állónak. Én már akkor „kiszúrom” a bizonytalankodó vevőt, amikor bejön az üzletbe. Az ilyen ember, igaz több időt igényel, de ha vásárol tőlem valamit, azt nem fogja visszahozni, hogy nem tetszik. Nekünk is érdekünk, hogy minél kevesebb reklamáció legyen a boltban.

— Volt valamilyen különleges, érdekes esete a munkája során?

— Igen. És erre emlékezni fogok mindig, amíg csak élek. Létavétesen dolgoztam, egy egyszemélyes élelmiszerboltban. Szombat délután volt, ha jól emlékszem, valamikor 1973-ban. Egedül pakoltam az

árut a boltban, amikor belépett egy fiatal ember és sört kért. Mondtam, hogy nincs. Akkor kért egy zsák lisztet. Mikor kihoztam a raktárból, nekem támadt, és csak azt vettem észre, hogy a nyakam megszurta egy késsel. Dulakodtunk, kimenekültem az utcára segítségért kérve. Utánam jött, és tovább próbált volna verekedni, de addig már segítségem érkezett. Így elfutott. A rendőrség még aznap elfogta. Hat öltéssel varrták össze a sebem. A tárgyaláson kiderült, hogy az aznapi bevétel szerette volna megkaparintani. Tizenkét évet kapott. Soha többet nem mentem vissza abba a boltba. De még az élelmiszeriparba sem! Megtudtam, hogy nemrégien szabadult. Remélem, egyszer majd bocsánatot kér!

— Ön ebben az évben készül nyugdíjba. Ennyi szakmai rutinnal, tapasztalattal a háta mögött a fiatalok kéri a segítségét?

— Jölesik segíteni a kezdőknek. Mindig szívesen foglalkozom velük. Nem tudom mi lesz, ha otthon maradok. Még csak izlelgetem a gondolatát a hosszú pihenőnek. Ha igény lesz a munkámra, szívesen visszajövök. Nagyon bízom benne, hogy a mostani kereskedőhiányban nem kell majd tétlenkednem.

Beszélgetésünk alatt idegesen pillant az órájára. Ebből a jelzésből értem, hogy várják a vevőt. Mikor ismerős a boltban, látom, már egy régi ismerős blokkját írja.

— Látja, ez a legszebb! Inkább vártam rám egy fél órát, csak hogy én szolgálhassam ki őket!

Weisz György

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KENYERES ILONA

Tisztelt szerkesztőség!

Szeretném leírni, milyen bonyodalommal jár egy bútorvásárlás, ha az ember a Debreceni Bútorgyár mintaboltjában vásárol. Először is elő kellett jegyezteni a Délibáb nevű szekrényt, amire két hónapot kellett várni. Végre megkaptuk, de nem volt rá mód, hogy kicsomagoljuk és megnézzük, hogy nincs-e rajta valami hiba. Amikor hazavitünk, akkor vettük észre, hogy sajnos van rajta hiba, én visszamentem és ezt jeleztem a boltvezetőnek, hiszen ő mondta, hogy nyugodtan vigyük el becsmagolva, mert nem szokott reklamáció lenni. Most, amikor reklamáltam, átküldött a bútorgyár garanciális osztályára, hogy ők állapítsák meg a hiba jogosságát. Onnan háromszor kijötték megnézni és azt mondták, jogos a panaszom, meg fogják javítani a szekrényt. Am, mire a Micsurin utcáról a Kishegyesi útra értek, azaz a gyárba, már nem volt „jogos” a panaszom. Erre én Kermi-vizsgálatot kértem. A Kermi-vizsgálat helyett azt történt, hogy december 23-án beállított a boltvezető egy tehertaxival, hogy elviszi a bútort, mert azt holnap már el tudja adni. Persze karácsony előtt egy nappal nem adtam oda, mire ő mutatott egy legépel papírt, amire az volt írva, hogy ha nem járulok hozzá a bútort elszállításához, akkor lemondok a garanciális igényemről. Én azt mondtam, hogy nem írom alá ezt a papírt, hanem írok egy másikat, miszerint azért nem adtam oda a bútort, mert karácsony előtt egy nappal jöttek érte — holott én már másfél hónapja járok hozzájuk, hogy javítsák meg a szekrényt —, és inkább újra kérem, hogy a Kermi vizsgálja meg a bútort. Erre ő azt válaszolta, hogy akkor majd érte jön 27-én, ami meg is történt, azonban másikat nem adtak, mivel a gyár igazgatója azt mondta, hogy ők olyan bútort nem gyártanak, amelyet én akarok venni. Nem lett

volna nagy igényem, csak annyit szerettem volna, hogy az őt szekrény mindegyikén legyen minta, ne csak négyen. Ők azt mondták, hogy ilyet nem tudnak gyártani, és visszaadják a vételárát. Csak hogy volt még egy hiba: a pénzt nem adták vissza, hanem visszautalták az OTP-nek, így december 27. helyett január közepén kaptam meg, s itt voltam egy hónapig bútor nélküli.

A legnagyobb meglepetés akkor ért, amikor újra bementünk a bútorgyár mintaboltjába, ahol megtetszett egy szekrény, és szótlanul a boltvezetőnek, számlázta le. Ő azt válaszolta, hogy az a bútort hibás, mert a szállításhoz megérült, és csak a javítás után lesz eladó. Mi kértük, hogy akkor jermegyezen rá elő bennünket, megvárjuk a javítást. Erre az volt a válasz, hogy nem jegyez elő bennünket, mert neki már sok baja volt velünk, és számunkra abban a boltban nincs eladó bútort.

Nagyon sértett ez a kijelentés, bementünk a gyárba, a kereskedelmi főosztályvezetőhöz, elmondtuk neki, hogy mi történt velünk a boltban, mire ő azt mondta, hogy azzal a feltétellel, ha mi megígérjük, hogy többet nem fogunk a boltjában reklamálni, utasítja a boltvezetőt, hogy adja ide nekünk a szekrényt. Mit tehetünk, megígértük, mire ő felhívta a boltvezetőt, hogy az ő utasítására adja el nekünk a bútort. Úgy látszik, hogy amíg sajnós nem mindig lehet bútort kapni, addig az ilyen boltvezetők visszaélhetnek a hatalmukkal, hiszen még a főnöke utasítására sem adta ide nekünk a szekrényt, mert reklamálni mertünk, holott én akkor sem pénzt kértem, hanem ugyanolyan bútort, csak hiba nélkül.

Nem lehet ezt a nézetet megszüntetni?

Tisztelettel:
Kéri Gábor
Debrecen,
Micsurin u. 16.

Szerkesztői üzenetek

L. S. Debrecen: Levelének megállapítását el fogadom, sajnos. Kiszámíthatatlan iramú és irányú életünkben mind szélesebb területen válnak bizonytalanná, gyöngévé, hatástalanná az érzelmek, gyakran alig vagy egyáltalán nem befolyásolva a döntéseket, cselekvéseket, kapcsolásokat. Így igaz. De erről szóló versét máltakosnak lengettem elfogadom, sajnos. Mert végül ne mondanak többet a levélnél, legföljebb bizonyos ritmust és rímet adnak a közlő szavaknak. Ez kevés a költészet-hez.

K. K. Budapest: Versében friss, hiteles megfigyelés, és meleg humor nyilatkozik meg. Szemlélete, formázása, nyelve, ritmusa azonban nem haladja meg a régies mondókák szintjét.

V. I. Komádi: Meglehetősen sok verset küldött. Ezekből elsősorban arra következtetek, hogy maga éles szemmel és jó ítéletképeséggel vesz tudomást a világról. Kritikai megjegyzései megalapozottak, haragvái mögött társadalmi és erkölcsi igényesség áll. Gyöngéd érzelmek ösztintek. Csak hát épp az hiányzik, ami a szöveget igazában verssé teszi, a művészi, költői alakítás. Még valami. Egy nagy-szerű asszony önéletrajza szerint a meghitt, szép szerelmeslevelek többet érnek, mint a kimódolt, kicifrázott verses vallomások.

D. T. M. Debrecen: Helyzetét értem és megértem. Tisztelettel érmelem, hogy fájdalmain, bajain irással, azaz „kibeszéléssel” enyhít. Ezek a versek azonban nem közölnetők. Talán vál-

tozthatna szándékán: ezután naplót írhatna élményeiről, gondolatairól. Elküldött versei egyébként is napilóéleire emlékeztetnek.

H. F. Kazincbarcika: Egyik terjedelmes fogalmazványában látom, uram, hogy dühös a kritikuskokra, tüzet fúj rájuk. Meg is érdemlik az ebadiák! Hogyne, mikor ilyen szakaszokból álló alkotást nem engednek közel a költészetre szomjazó dolgozó nőkhöz:

„Dolgozó nők! — Oh, de sokszor halljuk e szót, mondjuk e szót, de valljuk be most őszintén: értjük e szót, amit mondanak? Tiszteeljük a dolgozókat!”

Munka után könnyebb neki, ha együtt megyünk el sétálni: közös munka, szép emlékek, így már könnyebb lesz az élet, minden nap egy nők napja lesz.”

Hiba, jómagam is a fenti kritikuskokhoz csatlakozom. Talán akadnak dolgozó nők is, akik megerősítenek ebben. Legalábbis azok, akik nem a versben körvonalaizott módon képzelik el, hogy „minden nap egy nők napja lesz”.

Minden igényes kézíratra és rajzra levélben vagy szerkesztői üzenetben válaszolunk. Szerkesztői logadóóra: minden hónap első és harmadik kedjén, 14 és 16 óra közt.

VÁLASZOK

A CIMBALOM UTCAIAK GONDJA

A Hajdú-bihari Napló 1986. december 15-i számában megjelent A Cimbalom utcaiak gondja című cikkre az alábbiakat válaszolom:

A VII. ötéves terv irányelvei alapján kizárólag tanácsi költségvetésből járda, vízvezeték, gázvezeték stb. építése nem valósítható meg. Javasoljuk, hogy a járda építését az utca lakói társadalmi munkában valósítsák meg, melyhez a városi tanács tervei szótlanul a szükséges anyagot biztosítja. Konkrét igényüket az illetékes tanács tagjánál a Hazafias Népront körzeti bizottságához juttassák el. Az utcában a vízvezeték 1987-ben megépíthető, amennyiben az érintett ingatlanajánlások 80 százaléka előre befizeti a 8600 forint ingatlan közművelésztési hozzájárulást. A városi tanács csak az önerős lakosságkezdményezéseket támogatja a vízvezeték építésében 1987-ben — írta Rác József, a Debrecen Megyei Városi Tanács V. B. építési és közlekedési osztályának osztályvezető főmérnöke.

Ugyancsak a városi tanács illetékesétől kaptuk a következő választ:

ELHAMARKODOTT INTÉZKEDÉS

A Napló 1986. november 17-i számában megjelent Elhamarkodott intézkedés című cikkben irottakat megvizsgáltam és az alábbi tájékoztatást adom:

A Kuruc utca—Melotai Nyilas—Gábor Áron utca közötti szakaszon a Várakozni tilos jelzőtáblákat a Városgazdálkodási Vállalat utosztálya helyezte ki lakossági kérések, valamint a helyszíni ellenőrzésekor tapasztaltak alapján. A kérdéses útszakaszon ugyanis tehergépjárművekkel rendszeresen várakoztak, ezáltal mind a Melotai, mind a Gábor Áron utcából ki-hajtani szándékozók elől a kilátást elzárták. A fentiekben túl a Kuruc utcán a megnövekedett forgalmat is akadályozták. A Kuruc utca ezen szakaszán lakók a kihelyezett jelzőtáblák mellett, folyamatos fel- és lerakodás, illetve ki-, beállás céljából megállhatnak. Várakozás esetén az ingatlanokhoz vezető kapubejárókban tudnak megállni. A kihelyezett jelzőtáblák hatályának fenntartása a továbbiakban is indokolt.

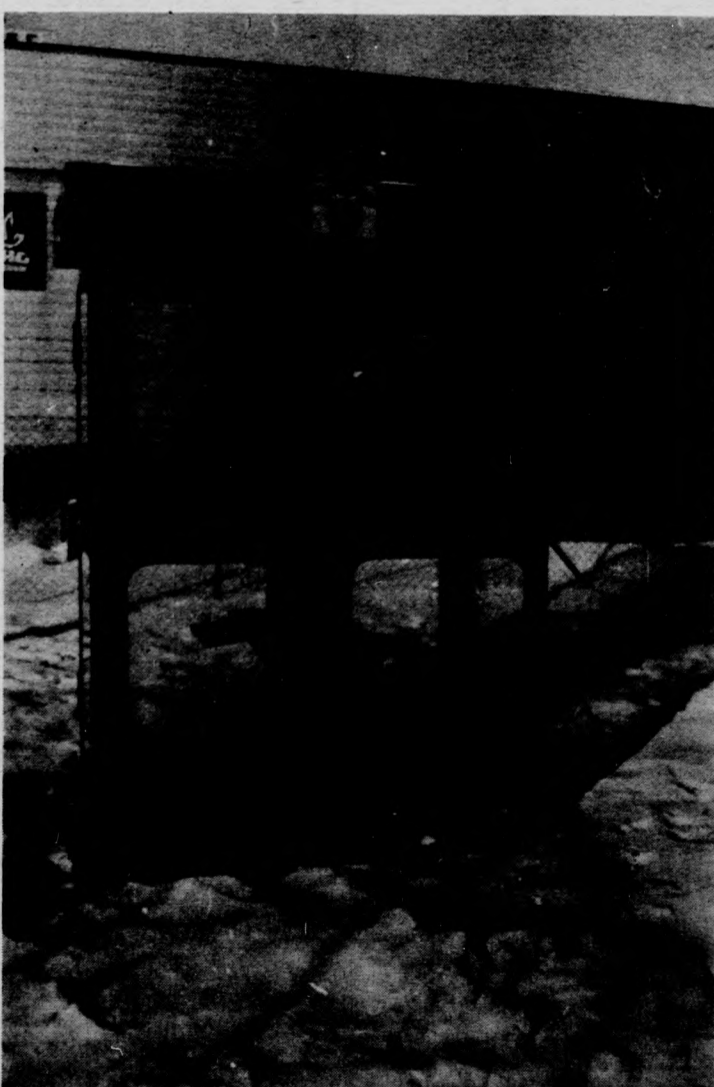
ELVESZETT FILM

1986. november 24-én megjelent Elvesztett a film című cikkre vonatkozóan tájékoztatjuk, hogy megkerestük ez ügyben a 17-es számú boltunk felelős vezetőjét. Megtudtuk, hogy a cikk megjelenése után körülbelül egy hónappal a film előkerült és Csáti Józsefné azt át is vette — írta az Ofotért illetékes.

UTÁNANÉZNEK...

Értesítem, hogy a Napló 1986. december 22-i számában megjelent Utánanéznak című cikkben foglaltakkal kapcsolatosan vizsgálatot folytattam, melynek alapján az alábbiakról tájékozatom:

Egy éve már...

hogy ezt a kettős telefonfülkét elhelyezték a debreceni István út 133. számú ház előtt. Azóta belepota a por, befújta a hó, de a készülék elhelyezése még mindig várat magára. Igaz, a közelben két lépcsőházban is van nyilvános készülék, de ezek sokszor nem üzemelnek.

(Fotó: Farkas János)

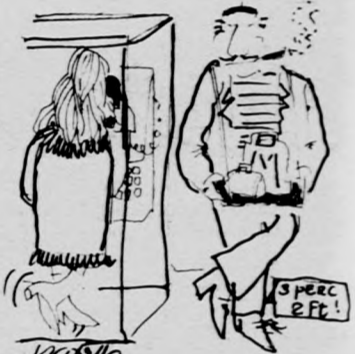
SZÓVÁ TETTÉK

Akadozik az ellátás

A Bocskai kertben van egy háztartási bolt, ahol élelmiszert is árúsítanak — írta Szabóné Géczy Mária. Bocskai kert, Váci Mihály utca 20. szám alatt lakó olvasónk. — Sajnos, a tejtermékeket általában csak a déli órákban hozzák a boltba. Ezt én már szóvá is tettem a Vásárlók könyvében, választ azonban nem kaptam rá. Újabbban azonban nemcsak a tej, hanem a pékáru szállítása is akadozik. Nem kívánunk sokat, csupán annyit, hogy ezeket az alapvető élelmiszereket megkapjuk.

Nincs polc a telefonfülkében

Kovács János, Debrecen, Iboya utca 23. szám alatti lakos azt kifogásolja, hogy a debreceni 1-es postán levő telefonfülkékben nincs polc, ahová a táskákat, csomagokat letehetnék a telefonálók. Előfordult, hogy kívül a rádiótoron helyezte el valaki a csomagját, melynek aztán „lába volt”. Valamikor a fülkékben volt egy alsó kis polc, ahová a csomagokat le lehetett tenni, jó lenne, ha ismét lenne.

Balesetveszélyes transzformátor

1986. január 3-án vásároltam a Viker hajdúnánási boltjában egy HETRA 140/200 S típusú hegesztőtrafót, melyről később azt olvastam, hogy balesetveszélyes, s aki visszaviszi, annak a vételárát vissza kell fizetni. A vásárláskor azt hittem, hogy egy 6490 forintos modern készülék üzem- és éntésbiztos, sajnos azonban magam is tapasztaltam az ellenkezőjét. Így ez év januárjában visszavittem a boltba, ahol azonban az üzletvezető azt válaszolta, hogy utasítást ugyan kaptak a készülék árusításának bezárásáról, a visszavételéről vagy üzembiztosra cseréléséről azonban nem. Hát, ha a Kermi szakvéleménye ennyit ér, akkor én a közeljövőben valószínűleg nemigen fogok barkácsolni! — írta Nyakó László, Hajdúnánás, Dobó utca 1. szám alatt lakó olvasónk.

Bumeráng

Délutáni csúcs a villamoson. Homokszínű szövetkabátban felszáll egy nő gyermekével. Meglátnak egy szabad ülést, a fiú odarohan, feltérdepel rá, forgolódik. Anyuka — valahányszor a gyermeke lába hozzáérne — nagyot lódit rajta — félti a kabátját! Körülöttük — szintén kabátban — emberek. Az anyukát ez nem zavarja, nyugodtan cseveg az összevissza forgolódo gyerekekkel, aki miután megunt a térdepelést, feláll az ülésen, s összevissza topog.

Anyuka szól a gyerekeknek, leszálláshoz készülődnek. Odaint a mellette álló néni, üljön csak nyugodtan le, nekik már nem kell a hely. Az idős néni látván a sáros ülést, nemet int. Anyuka is észreveszi, majd legyint, ha nem, hát nem. Indulna az ajtó felé. A villamosvezető hirtelen fékez, anyuka a homokszínű szövetkabátban az ülésre huppan... felugrik, felháborodottan csóválja a fejét, szidja a vezetőt, hogy mit tett vele, sáros lett a kabátja. A körülötte állók összemolyognak — a bumeráng célba ért.

Farkas János

Társadalmi. Ével tartalékok is beszélünk. Küliség vesdolum, nem minden érte. hát a kérdalakult hezi-e ez a felgondolkoelőrehalada. lüli munkaterületen meg a témképletes kZoltánnévfőmunkatárs. nácis ipari hász Lajoszet elnökh. ni Bútorgy. a Hajdú M. főmérnöke

— A kapibelső mundeje súlyos. zótt emleget. a szövetkeze. vezetői négy. getéseken t. hogy van il. általában ta. tenen ennek. minek tegy. nünket” fel. bizonyosfaj. irányba mu. szemléletet. ilyen vélem. ban egyik. igazgatója a. ó bizony. minden sz. elküldeni a. deztem, hog. de a kérdé. nus választ. mi a vélem. lyes, ha elk. csinált mu. zokat, vagy. tők behuny. a jövőnk ér.

GYÖRGY. gyáron belü. liség kialaku. képpen két. tó tényező. venni. Az eg. múlt évtized. matosan ha. zás rendsz. nál meghata. követelte, h. lat 5—10 é. fizetni, akko. gozót alacs. kellett, hogy. nyilvánvaló. hogy az ily. emberektől. pénzért nem. mely teljes. sik: Magyar. kanékküliség. zedekben ne. A vállalat. munkaerőigé. ismerni, h. maximumon. problémák. gedhették. azt, hogy a. ban felvegy. s amikor ni. ség, elbocsá. ily módon. szám bizony. következő. lását akadá. hunyi elő. pen nem le. tenni az áll. helyzetben. kell találni. tató. A legv. nem kellő. foglalkoztato. kell irányita. re.

VALKOV. NE: — Azz. értek, hogy. tékonysággal. tott munkae. nyitani olyan. több haszn. ni, viszont. lések csak. eredményre. irányításval. szinten is si. hatékonyság. felszabadít. biztos piaci. vállalatoknál. beruházások.

A belső munkanélküliségről

Valkovits Zoltán Dr. Juhász Lajos György Géza Dr. Nemes Géza Lévai Gábor

Társadalmunkban furcsa kettősség kezd kialakulni. Évek óta hangoztatjuk, hogy a munkaerő-tartalékok kiapadóban vannak, ugyanakkor arról is beszélünk, hogy a kapun belüli belső munkanélküliség veszélyes méreteket kezd ölteni. Azt gondolom, nem kell különösebben hangsúlyozni, hogy minden értékünk forrása a munka. Felvetődik tehát a kérdés, nem kell-e féltünk az egy ideje kialakult helyzettől népgazdaságunkat? Nem fékezi-e ez a furcsa kettősség értékeink gyarapodását? De elgondolkozhatunk azon is, hogy mi fékezi jobban előrehaladásunkat: a kapun, tehát vállalaton belüli munkanélküliség, avagy relativ, azaz néhány területen kialakult munkaerőhiány? Ezekről s még a témához kapcsolódó kérdésekről ültünk le a kiegészítő kerekasztal mellé beszélgetni Valkovits Zoltánnal, a szakszervezetek megyei tanácsának főmunkatársával, György Gézával, a megyei tanács ipari osztályának csoportvezetőjével, dr. Juhász Lajossal, a Földesi Rákóczi Termelőszövetkezet elnökhelyettesével, Lévai Gáborral, a Debreceni Bütörgyár főmérnökével és dr. Nemes Gézával, a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat ipari főmérnökével, a házyár vezetőjével.

maradók keresetének növelésére. Ezen jó lenne változtatni.

VALKOVITS ZOLTÁN: — A jövőnk érdeke valóban a termelékenység növelése, a hatékonyság javítása. Am abban nem vagyunk biztosak, hogy az vállalat, amelyik a keresetszabályozás miatt éppen létszámnövelésre van ösztönözve, a saját hatékonyságának javításához és nem a keresetek korrígálásához veszi majd fel a munkaerőt. Ezért valóban az a legfontosabb, hogy kapun belül alakítsunk ki olyan körülményeket, olyan helyzetet, amely közelíti az optimális termelési feltételekhez.

tervet adunk nekik, amely segíti a munkájukat. Tehát megteremtjük a megfelelő körülményeket részükre. S mivel teljesítmény után kapják a fizetést, igyekeznek minél előbb teljesíteni az elvált feladatot. A belső munkanélküliségnek tehát így is elejét lehet venni.

DR. NEMES GÉZA: — Amikor egy vállalatnak gondjai vannak, s ennek következtében nem találja meg a helyét a gazdaságban, a termelésben, annak soha nem a dolgozó az oka. Legáltalában közvetlenül nem. Közvetve viszont már lehet, hiszen ha egy cég sok alacsony képzettségű, kis hatékonyságú dolgozó emberrel kénytelen a feladatokat megoldani, az előbb-utóbb súlyos problémákhoz vezet. Azt ki lehet jelenteni, hogy ha egy vállalatnál sok a vattaember, a lógós, arról a vezetői gárda tehet. Nem tartom helyesnek, hogy egy-egy másra a dolgozók munkájának alacsony hatékonyságára hivatkozzunk, s közben nem vizsgáljuk a körülményeket, a gazdasági környezetet akár mikro, akár makro méretekben.

DR. JUHÁSZ LAJOS: — A munkaerő-tervezés szervezésévé kell, hogy váljon az egész termelési szerkezetnek. Mi a termelési szerkezetet építőkövekként rakjuk össze: ha a csirketelepen szállítás van, a száraztészta-üzem leáll, s az ott dolgozók besegítenek. Ez nálunk természetes, de néhány térszerte tudom, ráveszen vagyunk, mégis gondolkodunk arra, vannak-e olyan területek, ahol változtatni kéne. A dolgozó ezt nem mindig veszi szívesen, még megfelelő tájékoztatás mellett sem. Ők azt látják, hogy egy hasonló tevékenységet folytató szövetkezet jobban boldogul, s hogy ott olyan pénzeket keresnek, amelyekről a miénk álmodni sem mernek. Hogy hajtanak is? No igen, de ahol 80 százalékkal lehet többet dolgozni, ha felszabadítjuk a normát, ott korábban esetleg visszatartották a teljesítményt... ez is a munkamorálhoz tartozik. Meg az is, hogy a miénkintől nem várhatjuk el, hogy teljes erőbedobással hajtsanak, ha úgysem tudjuk kellően megfizetni őket.

— A kapun belül kialakult belső munkanélküliséget jó ideje súlyos problémáink között emlegetjük. A vállalatok, a szövetkezetek, intézmények vezetői négyeszműközi beszélgetéseken többnyire elismerik, hogy van ilyen, de hivatalosan általában tagadják. Természetesen ennek két oka van. A minék tegyük közé szegyenünket" felfogáson túl, egy bizonyosfajta kedvezőtlen irányba mutató takarékosági szemléletet is megtestesít az ilyen vélemény. A közelmúltban egyik nagyvállalatunk igazgatója azt fejtette, hogy ő bizony 300 embert tudna minden szűfájdalom nélkül elküldeni a gyárból. Megkérdeztem, hogy miért nem teszi, de a kérdésre afféle áhümánus választ kaptam. Önöknek mi a véleményük? Mi a helyes, ha elküldik a mondvának munkahelyeken dolgozókat, vagy ha a vállalatvezetők behívják a szemüket? Mi a jövőnk érdeke?

munkahelyeken sikerül foglalkoztatni. Erre pedig azt hiszem, a mai gazdasági helyzetben kevés az esély. Sajnos, jelenleg sokkal jobban tudjuk, honnan kell elbocsátani a munkaerőt, mint azt, hogy hová áramoltassuk. Az viszont egyértelmű, hogy a nem termelő szféra bővítésével nem érjük el a kívánt eredményt.

— Egyelőre a belső munkanélküliség legnagyobb problémájának, s a megoldásnak nem azt tartom, hogy a munkaerőt ide vagy oda irányítsuk, hanem azt, hogy kapun belül tudunk-e rendet teremteni? Természetesen azzal szótában vagyok, hogy ha ez eddig nem sikerült, annak számos oka van.

GYÖRGY GÉZA: — Az tény, hogy a dolgozó a legkevésbé hibáztatható. A vezető feladata megkövetelni a munkát és megteremteni a feltételeket. Mármost azt, hogy a dolgozónak legyen, s időben legyen elegendő anyag a keze ügyében. S azt, hogy a berendezés, amelyen dolgozik, megfelelő színvonalú legyen. Természetesen, ha a cég leromlott gépekkel rendelkezik, ha nincs olyan termék, amelyet a piac szívesen megvásárol, ha nem tudott az alapanyaggyártókkal egyezségre jutni, s azért kell állni a munkával, mert nincs anyag, ha gazdasági hiábák miatt nem tudott eleget fordítani a fejlesztésre, és akkor a kulcsberrel hagyják ott a gyárat... s még sokáig sorolhatnánk azokat a tényezőket, amelyek a belső munkanélküliség kialakulását okozhatják. Am mindezekről a dolgozó, a munkás valóban nem tehet. Egyetlen embernek sem öröm, ha semmittevéssel telik el a munkanapja. Már csak azért sem, mert ha a gépe áll, nem a teljesítmény után kapja a fizetését.

DR. JUHÁSZ LAJOS: — A megoldás, a legkézenfekvőbb megoldás az érdekeltségi rendszer.

DR. NEMES GÉZA: — A munkamorál valóban szoros összefüggésben van az érdekeltséggel. S mi éppen ebben vagyunk gyengék. De olyan kényszerhelyzetek akadályoznak minket, amelyekkel meg kell alkudni.

DR. JUHÁSZ LAJOS: — Nem kell megalkudni, ha a dolgozó elő tudjuk lépíteni vállalkozóvá. Mint mi a jup házáinkat. Korábban míg a juhász csak abban volt érdekelt, hogy a hozamot teljesítse, abban nem, hogy milyen áron, bajok voltak. Lecsúszott a cserép a tetőről, várta a karbantartót. Az persze csak akkor ment, ha már a tető behorpadt. Most, hogy a juhász érdekelt a költségek csökkentésében, megcsinálja a tetőt is.

GYÖRGY GÉZA: — A gyáron belüli munkanélküliség kialakulásánál mindenképpen két objektívként ható tényezőzt kell figyelembe venni. Az egyik, hogy az elmúlt évtizedekben a folyamatosan ható bérszabályozás rendszere a bérszínvonal meghatározásán túl azt követelte, hogy ha a vállalat 5-10 embert meg akar fizetni, akkor még 5-10 dolgozót alacsony bérrrel fel kellett, hogy vegyen. S ez nyilvánvalóan azt jelentette, hogy az ily módon felvett emberektől a vállalat a kis pénzért nem is várt el komoly teljesítményt. A másik: Magyarországra a munkanélküliség az elmúlt évtizedekben nem volt jellemző. A vállalatoknak a belső munkaerőigényüket kellene ismerni, hogy a termelési maximumon ne legyenek problémák. Mert nem engedhetők meg maguknak azt, hogy a termelési csúcsban felvegyék a munkaerőt, s amikor nincs rájuk szükség, elbocsássák. Most, az ily módon kialakított létszám bizony sokszor az elkövetkezendő évek boldogulását akadályozza. Szemet hunyni előlött semmiképpen nem lehet, s félre kell tenni az áhümánitást is. E helyzetben olyan megoldást kell találni, amely előremutat. A legvégső esetben a nem kellő hatékonysággal foglalkoztatott munkaerőt át kell irányítani más területre.

DR. NEMES GÉZA: — A vattaembereket már nem jellemzők, legalábbis a mi területünkön, az építőiparban. A gazdasági szabályozók egyértelműen ellene szólnak alkalmaztatásuknak. Ezt az is jelzi, hogy mi évek óta egyensúlyban vagyunk, hozzuk a tervet és a nyereséget, s a hatékonyságunkkal nagyobb problémák nincsenek. Annakra felgyorsult az élet, hogy rákényszerültünk az állandó új keresésére.

DR. JUHÁSZ LAJOS: — Mindezekben a belső szervezeti kérdéseknél túl lehet lépni. Nem azt mondom, hogy minden területen, de a mezőgazdaságban lehet jó példákat hozni. Mi egy egészen egyszerű érdekeltségi rendszer kialakításával a következő eredményt értük el. Amint gépkocsijainkat az úgynevezett költségátalány üzemeltetési keretek közé soroltuk, a meglévő kapacitásukat 10 százalékkal tudtuk növelni. Ezzel együtt csökkentettük a túlzott adminisztrációt is. Gépkocsivezetőkön keresztül érdekeltek jettek a járművek üzemeltetésében, karbantartásában, az üzemanyag-takarékoságban. De van még példa az érdekeltségi rendszer átalakítására. Van egy építőrezlegünk, az ott dolgozó 100 emberrel oldjuk meg saját beruházásainkat. Ha ezeket az embereket óraberben foglalkoztatnánk, a nyolc óra végén letennék a lapátot. Am mi olyan színvonalú előkészítést, munka-

VALKOVITS ZOLTÁN: — Nekem, mint a szakszervezet képviselőjének bőven vannak információim erről a témáról: a dolgozókat igenis sérti, hogy rendre arra hivatkozzunk, keveset és nem elég jól dolgoznak. S minduntalan a japánok szorgalmát hozzuk fel példaként. Azt már elfelejtjük hozzátenni, hogy a japán munkás körülményei lehetővé teszik a magas munkaintenzitást. Egyértelmű tehát, hogy ahol magasabb a szerveztség, ahol jók a vezetői példamutatók is hozzátartozik, ott a munkaerővel nincs probléma. Ahol tehát száz ember feleslegessé válik, az nem biztos, hogy az a száz ember rosszul dolgozik. Számos oka lehet annak, hogy létszámleépítésre, vagy belső, külső átcsoportosításra van szükség. Ezt azért is tartom fontosnak hangsúlyozni, mert ha mindenki azt hiszi, hogy ezek az emberek rosszul dolgoznak, akkor ki lesz hajlandó fogadni őket? Gondoljunk csak arra, hogy Borsodban az acéliparból hány embert kérszűnek elbocsátani. S itt Hajdú-Biharban is több vállalatnál napirenden van a téma, ha nem is borsodi méretekben.

VALKOVITS ZOLTÁN: — A társadalomnak az az érdeke, hogy mindenki olyan helyen dolgozzon, ahol képességeit legjobban tudja kamatoztatni. Hogy ezt a célt a legtöbb helyen képtelenek vagyunk maradéktalanul megoldani, azt a vállalat, a szövetkezet és a dolgozó is érzi. Csak hogy a munkaerő magyar viszonylatban már annyira drága a cégeknek — hiszen az elvonások nagy mértéke érvényesül —, hogy előbb-utóbb mindkét fél, tehát a munkaadó és a munkavállaló is alkalmazzon kényszerűen a kialakult követelményekhez. Azaz a dolgozó, hogy megteremtse az állását, teljes erőbedobással fog dolgozni. Cserébe a cég megfizeti.

DR. NEMES GÉZA: — Az ideális helyzet azonban ma még nem általános. Sőt várható, hogy a belső munkanélküliség előbb-utóbb komoly feszültségeket szül, amelyek következményei is lesznek. A jelesek kialakult helyzetért azonban nemcsak a korábban emlegetett témák a felelősek, hanem a munkaerő-szükséglet tervezése is, hiszen ez sem áll nálunk magas fokon.

VALKOVITS ZOLTÁN: — Azzal én is egyetértek, hogy a nem kellő hatékonysággal foglalkoztatott munkaerőt át kell irányítani olyan területre, ahol több hasznot képesek hajtani, viszont ezek az elképzelések csak akkor vezetnek eredményre, ha a munkaerő irányításával népgazdasági szinten is sikerül javítani a hatékonyságot. Azaz, ha a felszabadított munkaerőt biztos piaci pozícióban levő vállalatoknál, vagy termelő beruházásokkal kialakított

DR. JUHÁSZ LAJOS: — Ez a jó eredmény viszont csak a cég önmagához való viszonyát jellemzi. Az nem valószínű, hogy világgia viszonylatban az összehasonlítás kedvező képet mutatna. De térjünk vissza az érdekeltségi rendszerre. A jelenlegi keresetszabályozás egyáltalán nem ösztönöz takarékos létszámigazdálkodásra. S ez baj. A mi gazdaságunkban például a leépített létszám bérét nem használhatjuk fel az ott

DR. NEMES GÉZA: — A munkamorál kérdése azonban mégis joggal vetődhet fel, hiszen tény, hogy az általános munkaerőkies az utóbbi években nem javuló tendenciát mutat. Nem véletlenül hozták az egyre szigorúbb rendelkezéseket, s nem véletlenül „védjük” mostanában annyit a munkaidőalapot. Önök szerint milyen a munkamorál általában és miért olyan amilyen?

GYÖRGY GÉZA: — Sajnálom, de azt kell mondanom, hogy a társadalmi erkölcsünk jó néhány területen mutatkoznak bizonyos fajta eróziós jelek, s így van ez a munkaerőkiesnlés is. Ez szoros összefüggésbe hozható a főmunkaidőben elérhető jövedelmek viszonylagos leértékelésével. Azaz, a dolgozó tudja, hol érdemes jobban hajtani, mikor, miért kap több pénzt.

LÉVAI GÁBOR: — Valóban, a létszámunkat leggyakrabban a csúcsra tervezük, de kénytelenek vagyunk, mert mint György Géza mondta a beszélgetés elején, nem tudjuk a termelést összhangban mozgatni a munkaerőt.

VALKOVITS ZOLTÁN: — Mindez persze újabb feladatokat szül majd, amelyekkel nagyon nehéz lesz megbirkózni. Mert azt ugye nem kell különösebben hangsúlyoznom, hogy a teljes foglalkoztatást továbbra is szeretnénk fenntartani. A vállalatok szempontjából lényeges kérdés még az is, hogy ha már eldöntötték, hány embert irányítanak át más területre, ki kell választani, kik lesznek azok? Am a kiválasztásnál gondot jelenthet az is, ha magas a jogi védelemben részesülők, táppénzen, gyesen, gyeden levők, alkoholbetegék száma. Előfordulhat ugyanis, hogy a létszámot a jól dolgozók körében kénytelenek apszani. Ez pedig már többet árt, mint használ.

VALKOVITS ZOLTÁN: — Azzal én is egyetértek, hogy a nem kellő hatékonysággal foglalkoztatott munkaerőt át kell irányítani olyan területre, ahol több hasznot képesek hajtani, viszont ezek az elképzelések csak akkor vezetnek eredményre, ha a munkaerő irányításával népgazdasági szinten is sikerül javítani a hatékonyságot. Azaz, ha a felszabadított munkaerőt biztos piaci pozícióban levő vállalatoknál, vagy termelő beruházásokkal kialakított

DR. JUHÁSZ LAJOS: — Ez a jó eredmény viszont csak a cég önmagához való viszonyát jellemzi. Az nem valószínű, hogy világgia viszonylatban az összehasonlítás kedvező képet mutatna. De térjünk vissza az érdekeltségi rendszerre. A jelenlegi keresetszabályozás egyáltalán nem ösztönöz takarékos létszámigazdálkodásra. S ez baj. A mi gazdaságunkban például a leépített létszám bérét nem használhatjuk fel az ott

DR. NEMES GÉZA: — A munkamorál kérdése azonban mégis joggal vetődhet fel, hiszen tény, hogy az általános munkaerőkies az utóbbi években nem javuló tendenciát mutat. Nem véletlenül hozták az egyre szigorúbb rendelkezéseket, s nem véletlenül „védjük” mostanában annyit a munkaidőalapot. Önök szerint milyen a munkamorál általában és miért olyan amilyen?

GYÖRGY GÉZA: — Sajnálom, de azt kell mondanom, hogy a társadalmi erkölcsünk jó néhány területen mutatkoznak bizonyos fajta eróziós jelek, s így van ez a munkaerőkiesnlés is. Ez szoros összefüggésbe hozható a főmunkaidőben elérhető jövedelmek viszonylagos leértékelésével. Azaz, a dolgozó tudja, hol érdemes jobban hajtani, mikor, miért kap több pénzt.

LÉVAI GÁBOR: — Valóban, a létszámunkat leggyakrabban a csúcsra tervezük, de kénytelenek vagyunk, mert mint György Géza mondta a beszélgetés elején, nem tudjuk a termelést összhangban mozgatni a munkaerőt.

VALKOVITS ZOLTÁN: — Mindez persze újabb feladatokat szül majd, amelyekkel nagyon nehéz lesz megbirkózni. Mert azt ugye nem kell különösebben hangsúlyoznom, hogy a teljes foglalkoztatást továbbra is szeretnénk fenntartani. A vállalatok szempontjából lényeges kérdés még az is, hogy ha már eldöntötték, hány embert irányítanak át más területre, ki kell választani, kik lesznek azok? Am a kiválasztásnál gondot jelenthet az is, ha magas a jogi védelemben részesülők, táppénzen, gyesen, gyeden levők, alkoholbetegék száma. Előfordulhat ugyanis, hogy a létszámot a jól dolgozók körében kénytelenek apszani. Ez pedig már többet árt, mint használ.

VALKOVITS ZOLTÁN: — Azzal én is egyetértek, hogy a nem kellő hatékonysággal foglalkoztatott munkaerőt át kell irányítani olyan területre, ahol több hasznot képesek hajtani, viszont ezek az elképzelések csak akkor vezetnek eredményre, ha a munkaerő irányításával népgazdasági szinten is sikerül javítani a hatékonyságot. Azaz, ha a felszabadított munkaerőt biztos piaci pozícióban levő vállalatoknál, vagy termelő beruházásokkal kialakított

DR. JUHÁSZ LAJOS: — Ez a jó eredmény viszont csak a cég önmagához való viszonyát jellemzi. Az nem valószínű, hogy világgia viszonylatban az összehasonlítás kedvező képet mutatna. De térjünk vissza az érdekeltségi rendszerre. A jelenlegi keresetszabályozás egyáltalán nem ösztönöz takarékos létszámigazdálkodásra. S ez baj. A mi gazdaságunkban például a leépített létszám bérét nem használhatjuk fel az ott

DR. NEMES GÉZA: — A munkamorál kérdése azonban mégis joggal vetődhet fel, hiszen tény, hogy az általános munkaerőkies az utóbbi években nem javuló tendenciát mutat. Nem véletlenül hozták az egyre szigorúbb rendelkezéseket, s nem véletlenül „védjük” mostanában annyit a munkaidőalapot. Önök szerint milyen a munkamorál általában és miért olyan amilyen?

GYÖRGY GÉZA: — Sajnálom, de azt kell mondanom, hogy a társadalmi erkölcsünk jó néhány területen mutatkoznak bizonyos fajta eróziós jelek, s így van ez a munkaerőkiesnlés is. Ez szoros összefüggésbe hozható a főmunkaidőben elérhető jövedelmek viszonylagos leértékelésével. Azaz, a dolgozó tudja, hol érdemes jobban hajtani, mikor, miért kap több pénzt.

LÉVAI GÁBOR: — Valóban, a létszámunkat leggyakrabban a csúcsra tervezük, de kénytelenek vagyunk, mert mint György Géza mondta a beszélgetés elején, nem tudjuk a termelést összhangban mozgatni a munkaerőt.

VALKOVITS ZOLTÁN: — Mindez persze újabb feladatokat szül majd, amelyekkel nagyon nehéz lesz megbirkózni. Mert azt ugye nem kell különösebben hangsúlyoznom, hogy a teljes foglalkoztatást továbbra is szeretnénk fenntartani. A vállalatok szempontjából lényeges kérdés még az is, hogy ha már eldöntötték, hány embert irányítanak át más területre, ki kell választani, kik lesznek azok? Am a kiválasztásnál gondot jelenthet az is, ha magas a jogi védelemben részesülők, táppénzen, gyesen, gyeden levők, alkoholbetegék száma. Előfordulhat ugyanis, hogy a létszámot a jól dolgozók körében kénytelenek apszani. Ez pedig már többet árt, mint használ.

A délutáni pihenő után a gyerekek maguk vetik meg ágyukat

Csehszlovákia

Amíg az anyuka távol van

Vasárnap este van. Az egykori bölcsőde épülete előtt, mentőkocsik fékez. Az autóból egy nyolcéves kislány és egy hatéves kislány száll ki. A mentő anyukájukkal — aki heveny vakbélgyulladásban szenved — a kórházba folytatja útját. A két gyermek a gyermekgondozó állomáson marad, míg anyukájuk meggyógyul. A gyermekgondozó állomás 1985 óta működik Prágában.

Az intézetet az tette szükségessé, hogy az új lakótelepen egyre nőtt azoknak a fiatal családoknak a száma, akik hasonló sürgős esetekben, szélesebb családi háttér hiányában, szinte megoldhatatlan helyzetbe kerültek — magyarázza Prága negyedik kerületének tanácsi osztályvezetője, Marcela Seknicková. — Hirtelen megbetegedés esetén — elsősorban az egyedülálló anyák esetében — a gyermekeket azelőtt gyermekotthonokban helyezték el, ami nem volt a legmegfelelőbb megoldás. Ezért új lehetőségek mérlegelésébe kezdünk. Az első tapasztalatokat Pozsonyban szereztük, ahol hasonló létesítmény már több éve működik. 1985 szeptemberében helyeztük üzembe a prágai gyermekgondozó állomást.

A létesítmény egyszerre tizenöt 3 és 14 év közötti gyereket láthat el, maximálisan 60 napig. Ez idő eltelté után — de gyakran hamarabb is — a gyerekek visszatérhetnek otthonukba.

A gyermekgondozó állomás nappalijában a színes függönyök és a játékokkal teli gyermekbútorok családi hangulatot árasztanak. A hálószobában a legkisebbek a délutáni pihenő után az ágyaikat vetik. A többi — az iskolából hazatérő — gyermek a házi feladatok elkészítésével foglalkozik. Uzsonna után mindannyian rendszeres napi sétára indulnak.

— Az anyát helyettesíteni egyáltalán nem könnyű feladat — mondja az állomás vezetője, Martina Lesná. — Minden alkalmazottunk gyermekes anyja, s ezáltal gyorsan sikerül a kellő kapcsolat kialakítása.

A gyermekekről a főnövéren kívül hat gondozónő gondoskodik. A legkisebbeknek a napi higiénia elvégzésénél segítenek, a nagyobbaknál az iskolába való felkészülést segítik. A reggelit a gondozónők készítik, az uzsonnát, ebédet és a vacsorát kívülről kapják. A nem iskolaköteles gyermekek részére óvodai szintű foglalkozásokat szerveznek.

— Intézményünk fennállásának első évében 120 gyerekről gondoskodtunk —, teszi hozzá Marcela Seknicková. — Tapasztalataink azt mutatják, hogy az intézmény létjogosultsága igazolt.

Amikor a kis „családi” közösségtől és a „néniktől” búcsúztunk, a gyerekek már az esti mese nézésére készülődtek. A mese után még vacsora, a napi tisztálkodás és az elalvás előtti mese várt a gyerekekre, amely a „néni” szájából ugyanúgy hangzik, mintha anyuka olvasná.

Katerina Petrossová (ORBIS — KS)

Iskola után jölesik a játék

Játék az intézet udvarán (Fotók: ORBIS — KS — M. Balda felvételei)

Boda góljával...

Magyarország—Ciprus 1-0 (0-0)

Nicosia, 6000 néző, vezető: Komadinics (jugoszláv).

Magyarország: Szendrei — Sallai, Híres, Róth, Preszeller — Varga, Kardos, Hannich, Bognár — Boda, Kovács.

Már az első percekben tisztán lehetett látni, hogy a magyar csapat higgadtan, átgondoltan, feladatát tudva ellenőrzi a játékot, a középpályán szétrombolva a ritka ciprusi próbálkozásokat.

A 41. percben Boda indította Kovácsot, a baloldalon ugyanis a büntetőterületen belülről verekedte magát, amikor Pittasz elkaszálta. Hannich a tizenegyest nagy

erővel a jobb kapufa tövére lötte, a kikapott labdát nem sikerült értékesíteni!

A 49. percben Boda baloldaltól befelé cselezte magát, és 23 méterről jobbal óriási erővel a bal felső sarokba lőtt (1-0). Két perc múlva Mavrudiszt Hsziarupasz váltotta fel. Az 53. percben Róth a veszélyesen cselező, a 16-ost megközelítő Hrisztofit leterítette, ezért sárga lapot kapott. A 77. percben Bognár helyett a 60. válogatottságát ünneplő Garaba lépett pályára, ami egyben jelezte: Verebes Józsefnek elég a két pont, további gól szerzését nem erőlteti.

Utánpótlás

Ciprus—Magyarország 2-1 (2-1)

Larnaca, 2000 néző, vezető: Vujovics (jugoszláv). Magyarország: Petry — Gubucz, Márton, Széplál, Szalma — Kovács, Katschbach, Kecskés — Zsinka, Fischer, Sass. Csere: Sass helyett Zsivótzky (a szünetben), Zsinka helyett Eszenyi (a 68. percben).

Megilletődötten kezdte a magyar csapat és Sztetanij a 10. Tszollakis pedig a 14. percben 2-0-s vezetéshez juttatta a ciprusi utánpótlás-válogatottat. A 26. percben Fischer labdájával a lécről a gólvonalon túlrá pattant és kialakult a 2-1 arányú végeredmény.

KÉZILABDA

Balmazújváros—D. Medicor 16-14 (10-6)

Vasárnap délelőtt a negyedik forduló rendezték meg a Városi sportszarnokban a téli kézilabda Debrecenbajnokságot. A férfiaknál a Balmazújváros legyőzte a D. Medicor együtését, a nőknél a D. Medicor és a Nyíregyházi Tanárképző nyert a Szeghalom, illetve a D. Közüti Építők ellen.

Szeghalom ellen főlényes biztonsággal győztek a debreceniek. — Nyíregyházi Tanárképző—D. Közüti Építők 21-14 (10-7). Vezetzte Cs. Szabo és Széchy. Ld.: Marosi 7 — Molnár 5. A nagyobb lövőerő döntött.

Férfiak: Balmazújváros—D. Medicor 16-14 (10-6). Vezetzte Adám és dr. Szolnoki. Ld.: Papp G. 5, illetve Dayka 5. A Balmazújváros végig vezetett és megérdemelten győzött.

Eredmények

Nők: D. Medicor—Szeghalom 23-11 (11-6). Vezetzte sr. Andorko és Kecskés. Ld.: Nyilas 8, illetve Vargáné 5. A tartalékos

TOTÓ

x,2,x, 1,1,1, 1,2,x, 1,1, törölve, 1,1,2.

VALLOMÁS

Három szerelemről

Ismerettségünk régi keletű. Negyven esztendeje is van annak, amikor a Madisz labdarúgócsapatának játékosai együtt utaztunk Debrecenből Hajdúhadházra, játszani. Kis szürke lovascska húzta stráfszekerünket, s hangulatos út után futballoztunk a hadháziakkal.

Hogy mennyi volt az eredmény, arra már nem emlékszem, de néhány fiúra ma is, Hegedűs Gabira, Kelemenre, Kozmára, a zömök Deák Gyuszira.

Ma már dr. Deák Gyula, a MÁV nyugalmazott főtanácsosa. Márciusban tölti be hatvanhetedik életévét, amely azt is jelenti, hogy hosszú esztendők állnak mögöttem, megannyi törődéssel, munkával, gondnal, örömmel. Tudom, igazában három szerelem is volt — és van — ezekről kértem tőle vallomást. És ő mesélt...

Dolgos évek

— Vámospércsen születtem, ott végeztem el a négy elemi. A gimnáziumot Debrecenben, majd már dolgozóként a szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán „leveleztem” 1957-től és 1962-ben doktoráltam (tudom róla, hogy cum laude — dicsérettel).

— Tizennyolc éves koromban, 1938 márciusában kerültem első munkahelyemre, a MÁV-pályafenntartás-hoz, Vámospércsre, jó egy év után raktári munkás lettem a debreceni vagonygyárban. A vasútnál szokásos módon haladtam felfelé a ranglétrán. Lettem rendszerszabó, segédosztályvezető, majd 1941-től 44-ig kato-

na voltam Debrecenben, 1944 júliusában visszakerültem a vagonygyárba. A felszabadulás után, 1946 októberében a MÁV Debreceni Igazgatóságának anyagi osztályára kerültem főelőadóként és 1949-től az osztály vezetőjeként dolgoztam, sokasodtak gondjaim.

A dolgos évek munkájának elismeréseként többször kaptam meg a Kiváló Dolgozó kitüntetést, tulajdonosa a Munka Érdemrend ezüst fokozatának, elnyerte a Honvédelmi Érdemérem arany fokozatát, kétszeresen is kiváló vasutas, s megkapta a Felszabadulási Jubileumi Emlékéremet, miután már 1945. január elseje óta tagja volt az MKP-nek, az MDP-nek, illetve az MSZMP-nek.

Megtalált boldogság

— Már harmincesztendő is elmúltam, s annak ellenére, hogy közösségben dolgoztam, a vasutasok nagy családjában, mégis hiányzott valaki. A társ, akivel megoszthatom mindennapi problémáimat, szóval, mint a vilálg férfit, nem kerülhettem el sorsomat: feleségül vehettem azt a lányt, akit szerettem, szülőfalumbelivel kötöttem házasságot. Fagyall Magdolnával. Jó harmincöt esztendő házasságunk mindvégig boldog volt, ma is egyek vagyunk az élet sűrűjében, napi gondjaiban. Ő a Hajdú-Bihar Megyei Illetékhatóságban dolgozik. Együtt járunk a birkózóversenyekre, de a focimeccsre már nem tart velem.

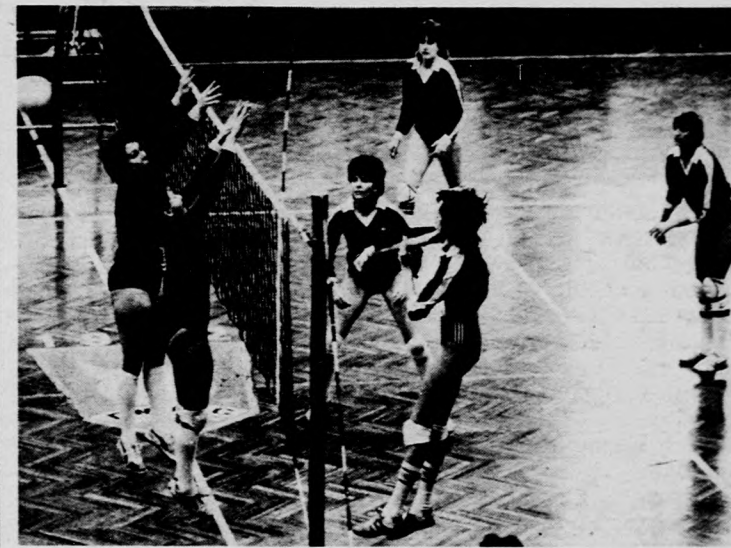
DMVSC: egy vereség, egy győzelem

A DMVSC női NB I-es röplabdacsapata szombaton a fővárosban szerepelt és kikapott a Tungramtól, míg vasárnap délután Debrecenben a Hungalu volt az ellenfél, melyet legyőzött.

DMVSC—Hungalu Almásfüzitői TSC 3:1 (3, —12, 11, 9), Debrecen. Vezetzte Máté és Szabó F. DMVSC: Leisztiné, Ury, Baloghné, Oczelláné, Bálint, Percesi — csere: Kovács T., Sándor, Balogh E. Edző: Fodor Antal. A DMVSC jó kezdés után feleslegesen cseréltetett, amely játzsmavesztéshez vezetett. A negyedik játzsmában a debrecenieknél Balogh E. és Sándor vitték a primet, s ez a DMVSC győzelmét jelentette.

Eredmények. Tungram SC—DMVSC 3:1 (8, 0, —11, 6), Budapest. DMVSC: LEISZTINÉ, BALOGHNÉ, OCELLÁNÉ, PERECSEI, URY, BALOGH E. Csere: Sándor, Kovács T., Matolcsi. Edző: Fodor Antal. A harmadik játzsmában feltámadt a DMVSC, de a fővárosi együtes ennyivel jobb volt.

Cs. Z.

Jelenet a debreceni mérkőzről. Jobbról: Leisztiné, Ury, Oczelláné és Baloghné (Fotó: Iklódy János)

sport

Sportrovat-ügyletes: HAJDÚ KÁROLY Ügylet: 9-től 12-ig Telefon: 17-152

SOROKBAN

A Hajdú-Bihar megyei úszószövetség éves beszámológyűlését 1987. január 11-én, szerdán este fél 8-tól tartja Debrecenben, a Simonffy utca 1/C 1. e. alatti kistanácsteremben.

A megyei labdarúgó szövetség idei első elnökségi ülését február 10-én, kedden délután fél 5-től tartja a Simonffy utcai helyiségében. Napirenden — többek közt — az időszerű sportpolitikai feladatokról és az MLSZ új elnökségének munkájáról hangzanak az előadások.

Magdolna, Mezeiékre jól emlékszem, a katonáknál Galambos Arpi, Fiam, Elischer, majd a DVSC II-ben Faragó, Csiki, Bánhid, Szabó, Béres voltak játékos-társaim — Palotás Pista bácsi volt az edzőnk. A Madisz után a MÁV-igazgatóság csapatában játszottunk, újabb barátokkal, Szöllösi-vel, Hontival, Barabással, Szabó Zolival. Játékezőtő vizsgát tettem 1946-ban, egy ideig fűtöttem is, végül 1949-ben a D. Építők elleni mérkőzésünkön eltört a térdkalcsom, ezzel vége szakadt a játéknak.

A minap beszélgettem Magdolna asszonnyal. Igazolta férje szavait. Valóban szerelmi házasság az övéké és nagy-nagy boldogságban, meglepedéssel töltik napjaikat. Megérti társa hobbiját, kedvéért el-eljár a birkózószőnyeg mellé, de a futballmeccsre nem hajlandó kimenni. Ő csak tudja...

— A harmadik szerelem a sport. A birkózással ismerkedtem, régi barátom, Németi Gyuzsi révén, akivel együtt dolgoztam a vagonygyárban. Birkóztam is, csak úgy, amatőr alapon, a komoly versenyzésig nem jutottam el. Nem maradt hátra más, mint társadalmi aktivitaként segítettém és segítém a sportágat. Voltam a DVSC birkózószakosztályának vezetője, az egyesület elnökségi tagja. Olyan fiúk éltek közöttünk, mint Antal Imre, Sipos Laci, Hódos Imre, Németi Gyula, a Rádi fiúk, Fodorék, Ölveti, Ispán, Kovács Jancsi, Nagy Andris és a másfél mázsányi Vászín Péter. Immár hat esztendeje a megyei birkózószövetség elnökségének tagjaként próbálom a többiekkel kihúzni a kátyúból a megyei birkózóportját.

— A másik szívemhez nőtt sportág a labdarúgás. Ez volt az igazi! Kisfiú koromban falumban játszottam a kölyökcsoportban, majd az ifiknél. Szigetire, Fülep Kornél

